

■ aktuálně

MPO: Podpora baterií, solárních panelů a dalších klíčových technologií

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) zahájilo příjem žádostí do programu Strategické investice pro klimaticky neutrální hospodářství, který vláda schválila v prosinci loňského roku. Program s alokací 24 miliard korun podpoří výrobu klíčových technologií potřebných pro přechod na nízkouhlíkové hospodářství, jako jsou baterie, solární panely, větrné turbíny, tepelná čerpadla, elektrolyzéry a další.

„Program pomůže transformovat český průmysl a zvýšit jeho odolnost vůči globálnímu výzvě. Přinese nové investice do obnovitelných zdrojů energie, dekarbonizačních technologií a zároveň vytvoří nové příležitosti pro české firmy,“ říká ministr průmyslu a obchodu Lukáš Vlček a dodává: „Právě na tyto technologie se zaměřujeme v naší Hospodářské strategii: Česko do top 10, cílem které je Česko zařadit mezi deset zemí Evropské unie s nejvyšším hrubým domácím produktem.“

Podpora bude poskytována podle Dočasného krizového a transformačního rámce Evropské komise, což umožní nabídnout atraktivnější podmínky pro žadatele. Projekty, které budou do programu zařazeny, musí přinést významný přínos pro ekonomiku, technologický pokrok a ochranu životního prostředí. Každou žádost bude individuálně schvalovat vláda.

„Tento rámec nám umožňuje nabídnout v programu atraktivnější výši podpory než v klasickém systému investičních pobídek. Zároveň jsou zde ale větší nároky na celkový přínos investice k transformaci hospodářství,“ říká vrchní ředitel sekce digitalizace a inovací Petr Očko.

Podporu lze získat v rozmezí od 15 % do 35 % způsobilých nákladů. Žádosti o podporu přijímá MPO prostřednictvím Odboru brownfields a rozvoje inovačního podnikání. Minimálními podmínkami pro kvalifikaci do programu je zaměření výroby na příslušné produkty pro klimaticky neutrální hospodářství, minimální výše investice 2,8 mld. Kč a vytvoření alespoň 100 nových pracovních míst. Žádosti o podporu projektů budou přijímány průběžně.

(red)

LEX OZE III: Větší stabilita sítě i ochrana spotřebitelů

ZAJISTIT EFEKTIVNĚJŠÍ PŘECHOD NA OBNOVITELNÉ ZDROJE A JEŠTĚ VÍCE POMOCI ROZVOJI MODERNÍ ENERGETIKY MÁ NOVELA ČESKÉHO ENERGETICKÉHO ZÁKONA. OBJEVILA SE VŠAK I KRITIKA, ŽE KLESNE PODPORA OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ.

Veronika Vindišová

Podle ministerstva průmyslu a obchodu novela zákona přináší zásadní změny pro ukládání elektřiny, poskytování služeb flexibility a jejich agregaci. „Mám radost, že se nám podařilo sněmovnou protlačit další část moderní energetické legislativy, kterou Starostové na ministerstvu průmyslu a obchodu připravili. Novela směřuje ke zvyšování energetické soběstačnosti zákazníků a snižování výdajů za energii díky možnosti lepšího řízení spotřeby zákazníků prostřednictvím principů akumulace – tedy ukládání přebytečné elektřiny – flexibility sítě – kdy budou mít lidé možnost využít výhodné ceny elektřiny, optimalizovat spotřebu a přispět k udržitelnému využívání zdrojů – a agregace,“ říká ministr průmyslu a obchodu Lukáš Vlček.

Dodává, že novela také obsahuje prvky, které umožní více chránit spotřebitele. „Jedná se o povinnost pro obchodníky s energiemi stanovit takzvaný index zajištění, který lidem umožní lepší výběr dodavatele podle toho, jestli má nakoupen dostatek energií pro pokrytí potřeby svých zákazníků, nebo přísnější pravidla pro udělování licencí

FOTO: Pixabay.com

obchodníkům s elektřinou a plynem. Tímto krokem chráníme spotřebitele před obchodníky, kteří v minulosti přistupovali k nekvalitním praktikám,“ zdůrazňuje Vlček.

Během projednávání novely někteří opoziční poslanci upozornili, že Česku hrozí arbitráže, protože přijetím změn dojde k snížení podpory obnovitelných zdrojů. Ministr financí Zbyněk Stanjura ale už dříve uvedl, že z arbitráže strach nemá. Stát nechce podle jeho slov měnit pravidla, jen zavést důslednou kontrolu.

Do přípravy několika důležitých bodů novely se zapojila Komora obnovitelných zdrojů energie i Cech akumulace a fotovoltaiky (dále CAFT). Za pozitivní vnímají potřebu licence na výrobu elektřiny z 50 na 100 kW a zvýšení hranice pro zjednodušené stavební řízení ze 100 na 250 kWp. „Novela ubere byrokracie všem, kteří chtějí sdílet, a podnikatelům, kteří si pořizují fotovoltaiku pro pokrytí vlastní

spotřeby,“ řekl Aleš Hradecký, předseda CAFT.

■ Velký posun pro akumulaci

Novela českého energetického zákona přináší i základní pravidla pro poskytování flexibility a akumulaci, která umožní vzájemné doplňování jednotlivých obnovitelných zdrojů ve výrobě elektřiny, čímž zlepší stabilitu sítě a odlehčí jim.

„Pro akumulaci to znamená velký posun, stane se plnohodnotným zdrojem, což jí přinese možnost připojení do distribuční sítě kdekoli (a ne jako dosud jen u jiného zdroje). Začlenění akumulace za odběrným místem do energetického systému rozpracovává vyhláška o měření, vyhláška o pravidlech trhu s elektřinou a vyhláška o připojení k elektrizační soustavě, které by měly být účinné do poloviny příštího roku

a tím pádem od té doby akumulace připojitelná do distribuční sítě,“ zmiňuje ještě CAFT ve svém oficiálním vyjádření.

Zájemci o dotace na obnovitelné zdroje mají opět možnost čerpat dotace. Ministerstvo průmyslu a obchodu totiž zahájilo příjem žádostí do programu Strategické investice pro klimaticky neutrální hospodářství. Program podpoří výrobu klíčových technologií potřebných pro přechod na nízkouhlíkové hospodářství, jako jsou baterie, solární panely, větrné turbíny, tepelná čerpadla, elektrolyzéry a další. Přerozdělí se finance o objemu až 24 miliard korun. Podporu lze získat v rozmezí od 15 do 35 procent způsobilých nákladů. „Program pomůže transformovat český průmysl a zvýšit jeho odolnost vůči globálnímu výzvě. Přinese nové investice do obnovitelných zdrojů energie, dekarbonizačních technologií a zároveň vytvoří nové příležitosti pro české firmy. Právě na tyto technologie se zaměřujeme v naší Hospodářské

strategii: Česko do top 10, cílem které je Česko zařadit mezi deset zemí Evropské unie s nejvyšším hrubým domácím produktem,“ říká ministr Vlček.

Finanční podporu na obnovitelné zdroje mohou získat i domácnosti v rámci programu Nová zelená úsporám Light. Budou podpořena jednotlivá opatření samostatně nebo v kombinaci. Může jít o částečné zateplení domu či jen výměnu oken a dveří s maximální výší podpory 500 tisíc korun nebo o instalace domácích fotovoltaik, výměny neekologických zdrojů tepla, využití dešťové vody, solární ohřev vody, řízené větrání s rekuperací, zelené střechy apod. Za kombinaci zateplení s fotovoltaikou a výměnou zdroje tepla je možné získat v tomto programu až 60 tisíc korun.

„Podmínky jsou v obou dotačních programech sjednocené a liší se pouze v míře podpory zateplení. Výše dotace na ostatní opatření, stejně jako bonus pro domácnosti ze znevýhodněných regionů a bonus za environmentálně šetrné řešení projektu, jsou shodné v obou programech. V programu Nová zelená úsporám Light zůstane zachována vyšší míra podpory pro zranitelné domácnosti, včetně bezplatného poradenství. Dotace bude vyplácena všem předem. K dotaci na zateplení budou moci domácnosti získat zvýhodněný úvěr od stavebních spořitelů a bank. Žadatelé se dočkají také zjednodušení v procesu příjmu a podání žádosti,“ přibližuje mluvčí ministerstva životního prostředí Veronika Krejčí.

Podle člena představenstva Solární asociace Ondřeje Píchy finální podoba podpory pro domácí solární elektrárny zajistí, že instalace fotovoltaických elektráren na rodinných domech bude i nadále finančně zajímavá. „Podmínky kromě toho motivují zájemce k výběru kvalitní realizační firmy tým, že odměňují chytrá řešení, která jsou zapojená do systému flexibility či sdílení. Podmínky jsou rozumným kompromisem a za sektor oceňujeme možnost s ministerstvem a Státním fondem životního prostředí opakovaně vyjednávat. Solární elektrárny jsou z hlediska dosažení klimatických cílů v oblasti elektroenergetiky naprosto klíčové a sektor potřebuje dlouhodobě finanční stabilitu,“ uzavírá Pícha.

Elektroenergetické datové centrum urychlilo sdílení elektřiny o několik měsíců

Česká republika vykročila před rokem na cestu sdílení elektřiny v rámci komunitní energetiky. V prosinci 2023 vzniklo podle novely energetického zákona LEX OZE II Elektroenergetické datové centrum (EDC). Po dvanácti měsících s ním má uzavřenou smlouvu již více než 13 tisíc účastníků sdílení, kteří si mezi sebou nasdíleli 1059,49 MWh elektřiny.

„EDC vznikalo skutečně na „zelené louce“. V první polovině roku jsme proto museli stihnout sestavit tým, zprovoznit web pro veřejnost, spustit call centrum pro zájemce o sdílení a především vytvořit IT systém, schopný v řádu desítek minut zpracovávat velké objemy naměřených dat,“ připomněl Petr Kusý, předseda představenstva EDC, a dodal: „Pokud by EDC nevzniklo, musely by vybudovat za mnohem vyšších nákladů vlastní systémy všichni provozovatelé sítě. Fakt, že se nám podařilo vše zvládnout přibližně během půl roku,

je dobrou zprávou pro veřejnost i budoucnost energetiky. Šlo o mimořádně náročné období a všem, kteří se na těchto činnostech podíleli, patří veliký dík.“

V červnu loňského roku předložilo EDC Energetickému regulačnímu úřadu svůj řád, jenž stanovil proces registrací, pravidla předávání informací nebo způsoby rozúčtování sdílené elektřiny mezi účastníky. „Řád se nám podařilo sepsat čtyři měsíce před zákonem stanoveným termínem. Šlo o zásadní úspěch, který nám umožnil spuštění registrací ke sdílení už od 1. srpna 2024,“ informoval Petr Kusý.

■ Sdílení jako zajímavá příležitost

Jen za první měsíc se ke sdílení elektřiny zaregistrovalo více než 8 000 zájemců. Na konci roku jejich počet dosáhl 14 146,

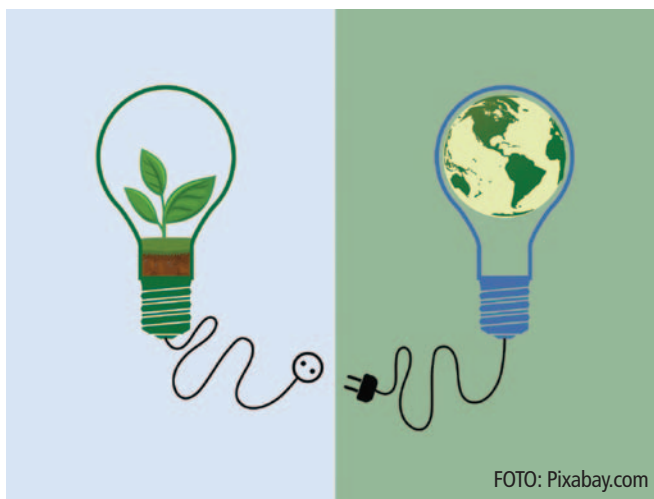

FOTO: Pixabay.com

z nichž 13 009 prošlo celým procesem až k podpisu smlouvy. K 31. 12. 2024 eviduje EDC také 6 742 výrobních a 9 810 odběrných míst.

„Závěr roku prokázal, že sdílení vnímají jako zajímavou příležitost k efektivnímu nakládání s elektřinou také subjekty

z oblasti veřejné správy, firem nebo větší skupiny zájemců. Ty se začaly sdružovat do prvních takzvaných energetických společenství. Sdílení v tomto režimu přitom účastníkům do budoucna nabídne širší spektrum činností, jako jsou investice do energetické infrastruktury nebo poskytování

energetických služeb,“ uzavřel Petr Kusý s tím, že mezi nejpočetnější skupiny sdílení stále patří tzv. aktivní zákazníci (5 492) a bytové domy (297).

■ Virtuální vs. fyzikální svět

„Na ERÚ se dosud registrovala přibližně dvacíťka energetických společenství, další žádosti jsou v řešení. Abychom začátky energetickým společenstvím usnadnili, připravili jsme základní tipy a informace na našich internetových stránkách. Informační servis přitom budeme během letošního roku dále rozšiřovat. Za zmínku stojí také odborné workshopy, které pravidelně pořádá,“ říká Jan Šefránek, předseda Rady ERÚ.

Domácnostem a firmám poskytnete každých 15 minut informace o jejich spotřebě a jejich členění podle času, tarifu a v některých případech v budoucnosti i podle typu spotřebiče. EDC také zprostředkovává tato data obchodníkům, distributorům i správcům přenosové soustavy

■ co je EDC

Elektroenergetické datové centrum, a. s., (EDC) je nová společnost, která vznikla podle energetického zákona s cílem umožnit efektivní transformaci tuzemské energetiky. Zajišťovat bude sběr dat v energetice, jejich standardizaci a sdílení.

Její fungování je podmínkou pro rozvoj komunitní energetiky. V EDC se budou soustřeďovat veškeré informace o výrobě a spotřebě elektřiny na úrovni domácností i velkých firem, o tocích elektřiny či jejím sdílení.

a v neposlední řadě zajišťuje tok dat o sdílení elektřiny tak, aby bylo mimo jiné jasné, kolik elektřiny jednotliví samovýrobci vyrábějí a kolik jí dají k dispozici pro sdílení ostatním účastníkům trhu. Role EDC pro bezproblémové, přehledné a spravedlivé fungování komunitní energetiky je tedy nenahraditelná, neboť propojuje virtuální svět se světem fyzikálním.

(red)